

**ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ
ՄԱԹԵՄԱՏԻԿԱՅԻ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ**

ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ	ՖԻԶԻԿԱՄԱԹԵՄԱՏԻԿԱԿԱՆ ԵՎ ՏՆՏԵՍԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ
ԱՄԲԻՈՆ	ԲԱՐՁՐԱԳՈՒՅՆ ՄԱԹԵՄԱՏԻԿԱՅԻ ԵՎ ՄԱԹԵՄԱՏԻԿԱՅԻ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ ՄԵԹՈԴԻԿԱՅԻ
ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄ ԵՎ ԸՆԹԱՅԻԿ ՄՈԴՈՒԼ	ՄԱԹԵՄԱՏԻԿԱՅԻ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ
ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԴԱՍԻՉ ԵՎ ՄՈԴՈՒԼՆԵՐԻ ՔԱՆԱԿ	0502B3/03
ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ	ԻՆՖՈՐՄԱՏԻԿԱ ԵՎ ԿԻՐԱՌԱԿԱՆ ՄԱԹԵՄԱՏԻԿԱ
ԿՈՒՐՍ/ԿԻՍԱՄՅԱԿ	4-րդ կուրս 2-րդ կիսամյակ
ԴԱՍԸՆԹԱՅԻ ՆՊԱՏԱԿԸ	<p>Ուսանողների մոտ ձևավորել համամշակութային և մասնագիտական կոմպետենցիաներ, համակարգված գիտելիքներ, կարողություններ ու հմտություններ մաթեմատիկայի պատմության բնագավառում, պատկերացումներ ձևավորել տարբեր պատմական ժամանակաշրջաններում տարբեր ժողովուրդների մոտ մաթեմատիկական գիտելիքների կազմավորման օրինաչափությունների մասին, ծանոթացնել ուսանողներին մաթեմատիկա գիտության տարբեր բաժինների զարգացման առանձնահատկություններին և միտումներին, բացահայտել պատմական մաթեմատիկական նյութն օգտագործելու հնարավորությունները մեթոդական խնդիրներ լուծելիս:</p>
ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ	<p>ԳԻՏԵԼԻՔ ԵՎ ԻՄԱՑՈՒԹՅՈՒՆ</p> <p>«Ծրագիրը հաջողությամբ ավարտելիս ուսանողը կունենա հիմնարար գիտելիքներ»</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ մաթեմատիկա գիտության զարգացման հիմնական փուլերի ➤ մաթեմատիկայի մեթոդների, հասկացությունների առաջացման պատմության ➤ որոշակի պատմական ժամանակաշրջաններում տարբեր ժողովուրդների մոտ մաթեմատիկայի զարգացման առանձնահատկությունների ու գիտության մեջ մեծ գինականների ներդրումների վերաբերյալ: <p>ԿԱՐՈՂՈՒԹՅՈՒՆ</p> <p>«Ծրագիրը հաջողությամբ ավարտելիս ուսանողը կկարողանա»</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ ուսումնական և մեթոդական գրականության օգնությամբ լուծել պատմական մաթեմատիկայի տիպային խնդիրներ կապ հաստատելով նրանց պատմական ու ժամանակակից լուծումների միջև, ➤ կազմել մաթեմատիկայի զարգացման հիմնական փուլերի համառոտ բնութագիրը, ➤ կազմել մաթեմատիկայի պատմության հիմնական իրադարձությունների և համաշխարհային մշակույթի պատմության հետ նրանց կապի ժամանակագրությունը: <p>ՀՄՏՈՒԹՅՈՒՆ</p> <p>«Ծրագիրը հաջողությամբ ավարտելիս ուսանողը ունակ կլինի»</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ որոշել մաթեմատիկական մեթոդների ու գաղափարների զարգացման տրամաբանությունը, ➤ պատմական փաստերը կիրառել մաթեմատիկայի ուսուցման գործընթացում:

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ
ՆԿԱՐԱԳԻՐ

- ԿՐԵԴԻՏՆԵՐԻ ՔԱՆԱԿ - 3 /90ժ/
- ԼՍԱՐԱՅԻՆ ԺԱՄ –30
- ԴԱՍԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆ -14
- ՍԵՄԻՆԱՐ ՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔ –16
- ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ԺԱՄ –2

ՆԱԽԱՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

Մաթեմատիկայի տարբեր բաժիններից նախնական գիտելիքների տիրապետում:

ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ ԵՎ ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐ

պատմելու մեթոդ, դասախոսության մեթոդ, ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդ

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

- Մաթեմատիկայի պատմության առարկան: Մաթեմատիկան որպես գիտություն և նրա տեղը մյուս գիտությունների շարքում:
- Հին Եգիպտոսի և Բաբելոնի մաթեմատիկան: Թվի գաղափարի էվոլյուցիան:
- Հին Չինաստանի և Հին Հնդկաստանի մաթեմատիկան:
- Մաթեմատիկան Հին Հունաստանում: Կուտակված մաթեմատիկական փաստերի փոխակերպումը տեսական գիտության:
- Ալեքսանդրյան գիտական դպրոցը:
- Արաբական աշխարհի մաթեմատիկայի հիմնական գծերը:
- Մաթեմատիկան Եվրոպայում միջին դարերում և Վերածննդի շրջանում:
- XVII-XVIII դդ. գիտական հեղափոխությունը:
- Դիֆերենցիալ և ինտեգրալ հաշվի ստեղծման պատմությունը:
- Մաթեմատիկական անալիզի զարգացումը XVII- XIX դդ.:
- Հանրահաշվի զարգացումը XIX դարի առաջին կեսին:
- Ոչ էվկլիդեսյան երկրաչափությունների ստեղծումը:
- Մաթեմատիկան XIX-XX դդ.: Նոր գիտական դիսցիպլինների առաջացումը (ԿՓՖՏ, բազմությունների տեսություն, խմբերի տեսություն):
- Մաթեմատիկայի զարգացումը Հայաստանում և հայ մաթեմատիկոսները:

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԻՄՆԱԿԱՆ

1. Баврин И.И., Фрибус Е.А. Старинные задачи. М.: Просвещение, 1994.
2. Бубнов Н.М. Происхождение и история наших цифр. Палеографическая попытка: Либроком, 2011.
3. Гиндикин С.Г. Рассказы о физиках и математиках, 4-е изд., исправ. – М.: МЦНМО, 2006.
4. Очерки по истории математики (пер. с франц. Башмановой И.Г.) под ред. с предисл. Рыбникова К.А.: Изд-во Комкнига, 2007.
5. Стройк Д.Я. Краткий очерк истории математики. – М.: Наука, 1990.
6. Պետրոսյան Գ.Բ. Միջնադարյան Հայաստանի մաթեմատիկայի պատմությունից, Երևան, 1986:
7. Սարիբեկյան Դ.Ս. Մաթեմատիկայի պատմություն, Երևան, 2008:
8. Վարդանյան Ս. Մաթեմատիկայի պատմություն, Երևան, 2002:

ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ

1. Бурбаки Н. Очерки по истории математики. – М.: Изд-во иностр. Лит-ры, 1963.
2. Ван-дер Варден Б.Л. Пробуждающаяся наука. Математика древнего Египта, Вавилона и Греции. – М.: ГИФМЛ, 1959.
3. История математики. В 3-х томах./ Под ред. Юшкевича А.П. – М.: Наука, 1970-1972.
4. Колмогоров А.Н. Математика в историческом развитии. – М.: Наука, 1991.

ՄՏՈՒԳՄԱՆ ԵՎ
ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՁԵՎԵՐԸ

Ամփոփիչ ստուգում՝ գրավոր ստուգողական աշխատանք 100 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է 3 հարցեր, 1-ը՝ 30, 2-ը՝ 35 -ական միավոր արժեքով:
Ընթացիկ ստուգում՝ գրավոր ստուգողական աշխատանք 100 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է 3 հարցեր, 1-ը՝ 30, 2-ը՝ 35 -ական միավոր արժեքով:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ
ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐ ԵՎ
ԿՇԻՌ

1. Բաղադրիչ 1 10 % (հաճախումներ)
2. Բաղադրիչ 2 10 % (ընթացիկ ակտիվություն)
3. Բաղադրիչ 3 30 % (ընթացիկ ստուգում)
4. Բաղադրիչ 4 50 % (ամփոփիչ ստուգում)

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՍԱՆԴՂԱԿ

Գնահատման թվային միավորը	Տառային գնահատական	Գնահատականի պաշտոնական թվային համարժեքը
96-100	A+	5+
91-95	A	5
86-90	A-	5-
81-85	B+	4+
76-80	B	4
71-75	B-	4-
66-70	C+	3+
61-65	C	3
40-60	C-	3-
Մինչև 39	D	2

Հ/Հ	Թեմա	Լսարանային ժամեր					Ուսանողի ինքնուրույն աշխատաժամանակը	Ուսանողի ընդհանուր աշխատաժամանակը
		Դասախոսություն	Գործնական	Լաբորատոր	սեմինար	Ու.ս. պրակտիկա		
1.	Մաթեմատիկայի պատմության առարկան: Մաթեմատիկան որպես գիտություն և նրա տեղը մյուս գիտությունների շարքում: Հին Եգիպտոսի և Բաբելոնի մաթեմատիկան: Թվի գաղափարի եվոլյուցիան: Հին Չինաստանի և Հին Հնդկաստանի մաթեմատիկան:	2			2		7	11
2.	Մաթեմատիկան Հին Հունաստանում: Կուտակված մաթեմատիկական փաստերի փոխակերպումը տեսական գիտության: Ալեքսանդրյան գիտական դպրոցը:	2			2		7	11
3.	Արաբական աշխարհի մաթեմատիկայի հիմնական գծերը: Մաթեմատիկան Եվրոպայում միջին դարերում և Վերածննդի շրջանում:	2			2		7	11
4.	XVII-XVIII դդ. գիտական հեղափոխությունը: Դիֆերենցիալ և ինտեգրալ հաշվի ստեղծման պատմությունը: Մաթեմատիկական անալիզի զարգացումը XVII- XIX դդ.: Հանրահաշվի զարգացումը XIX դարի առաջին կեսին:	2			2		7	11
5.	Ոչ եվկլիդեսյան երկրաչափությունների ստեղծումը: Մաթեմատիկան XIX-9XX դդ.: Նոր գիտական դիսցիպլինների առաջացումը (ԿՓՖՏ, բազմությունների տեսություն, խմբերի տեսություն):	2			4		10	16
6.	Մաթեմատիկայի զարգացումը Հայաստանում և հայ մաթեմատիկոսները: Հաշվողական տեխնիկայի զարգացումը ՀՀ-ում	4			4		13	21
Ընթացիկ ստուգում								4
Ամփոփիչ ստուգում								5
Ընդամենը								30+51+9=90